

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 30 DIN, PODPORNIA VEČ KOT 30 DIN. POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO IV.

LJUBLJANA, PETEK, 9. AVGUSTA 1940.

STEV. 48.

ODKOD VERSKI DVOMI

Boga takšnega, kakršen je, si mi ljudje ne moremo predstavljati ne spoznati. Naše predstave so namreč navezane na to, kar na svetu vidimo in spoznamo. Bog vse to neizmerno presega in presega zato tudi naše predstave in naše omejeno spoznanje.

OTROŠKE PREDSTAVE

Zato si vsak človek predstavlja Boga po neki podobi, ki mu je v življenju pač najbližja.

Vse, kar je duhovno, je tako vzvišeno nad slikami, ki jih more ustvariti fantazija, da so te njene slike komaj le zasilna podoba prave duhovne resničnosti.

Otrok si tako predstavlja Boga po otroško kot očeta, ki ima v njegovi domači hiši vso oblast, le da si ga misli dvignjenega v skrivnostno veličino. Včasih si ga predstavlja kot kako drugo avtoriteto, ki jo pozna in ceni.

NEVARNOST TEH PREDSTAV

Otrok pa raste in se razvija, predstave, ki jih je imel o Bogu, pa večkrat ostanejo na isti stopnji, kot so bile v prvih otroških letih. Te predstave se mu zde otročje in naivne.

Tako se začne vera v Boga majati, ko prizadeti sam večkrat niti ne ve, kaj je vzrok, in si domišlja, da ima tehtne znanstvene dokaze proti veri.

OTROŠKO DOBESEDNO UMEVANJE

Podobno kot z vero v Boga je tudi na primer z vero v stvarjenje. Otrok sliši v šoli zgodbo, kako je Bog v sedmih dneh ustvaril svet in vzame to čisto dobesedno. Ko odraste, se začne zanimati za duhovno življenje svojega časa in moderno naravoslovje mu pove, da je naš planet nastajal v velikanskih časovnih razdobjih iz ognjene plinasto tekoče mase. Mladi človek ne ve, da se je s tem zrušila samo njegova pomožna in nepravilna predstava, ampak misli da je mo-

derna znanost podrla versko resnico o stvarjenju.

VERSKA ZAOSTALOST

Človek ima na vseh področjih najprej neke zgolj zasilne otroške, nepopolne in nepravilne predstave. Te predstave tudi na vseh področjih z vedno večjo duševno zrelostjo same po sebi dozorevajo in se izčiščujejo. Kar zna mladi človek sam od sebe narediti na vseh drugih področjih, na to pa pri verskih predstavah pozabi. Tako potem na verskem polju zaostane bodisi ker ga nihče pravočasno ne opozori, bodisi ker hitri tempo življenja ne da časa za premislek.

VERSKA IZOBRAZBA JE PREVAŽNA

Verski dvomi imajo svoj izvor v tem, da se mladi človek ne izpopolnjuje v verskem znanju s tisto hitrostjo, s katero se drugod duševno razvija. Iz tega jasno sledi, da je za naše versko življenje odločilnega pomena verska izobrazba, ki seže preko šolskih učnih knjig in gimnazijskih klopi v življenje.

Ena najtežjih odgovornosti, ki jih nosi inteligent, je odgovornost o tem, kaj je storil za svojo versko izobrazbo. Verska izobrazba je tudi del našega duševnega obzorja in mora biti sorazmerna ostali izobrazbi, sicer mora priti do sporov med zrelo pametjo in otročjo vero.

VEROUK NAJBOLJ ŽIVLJENJSKI PREDMET

Študent, ki že v gimnaziji zavrže verouk med predmete, »ki se jih ni treba učiti«, mora s svojo vero žalostno končati — in to po svoji težki krivdi! Pri nobenem predmetu ni načelo, da se »ni treba učiti« priporočljivo, pri verouku pa je to načelo zločin nad samim seboj in nad svojo vero. Gre namreč za življenjske odločitve.

Dolžnost verske izobrazbe je katoliškemu dijaku sveta. Kdor jo prevzetno zanemarja, svojega katoliškega imena ne bo več dolgo nosil.

Komunizem ne popušča od brezboštva

Nekateri se tolažijo, da brezboštvo boljševisma polagoma izginja in da zato obenem s tem postaja boljševisem tudi vedno bolj znosen in sprejemljiv. To je brezumna tolažba, kar razume vsak, kdor ve, kaj je komunizem. Da je ostalo vse pri starem in da se brezbožniška propaganda še vedno na vse načine pospešuje, kaže naslednji uvodnik, ki ga je pred kratkim prinesel sovjetski »Brezbožnik«:

KOMUNIZEM JE BORBENO BREZBOŠTVO

»Protivrska vzgoja učencev je bistveni del vzgoje v sovjetski šoli. Komunistična vzgoja sedanje generacije pomeni prav tako tudi vzgojo v duhu borbene brezboštva, ki je nepomirljivo nasprotno vsaki religiji.

Protivrska vzgoja v šoli se ne sme smatrati samo za prost predmet ali kot enostaven dodatek. Protivrska vzgoja mora s svojimi dokazi prepeljati prav ves šolski spored.

BREZVERSKA VNEMA UČITELJEV JE PREMAJHNA

Sedaj je protivrska vzgoja v šolah organizirana na popolnoma neuspešen način.

Nato se pisec uvodnika pritožuje nad zanikrnostjo učiteljev, ki se jim ne ljubi dovolj pripravljati se za pouk v brezverskem smislu, nad organizacijami komunistične mladine in celo nad brezbožniškimi odseki, ki se premalo brigajo za protivrsko vzgojo v šolah. Najbolj se razburja nad tem, da si nekateri hočejo prihraniti delo z izgovorom, da je vera že »skoraj likvidirana« — in pravi:

VERA SE NI LIKVIDIRANA

»Zločesta teorija, po kateri je religija že skoro likvidirana, in po kateri je verne ljudi moči dobiti samo še med starci, ima pristaše celo med pedagogi.

V navodilih ljudskega komisarijata za prosveto v SSSR o »izboljšanju protivrskega dela v šolah« se lahko bere marsikaj o nedostatkih protivrske propagande. Tam stoji tudi to:

»USTVARJATI MATERIALISTIČNO MISLJENJE« — »RAZKRINKAVATI NAZADNJAŠKI ZNAČAJ VERE«

»Na mnogih šolah je protivrsko delo med učenci površno. Ne izkoriščajo se dovolj velikanske možnosti, ki jih dajejo lekcije zgodovine, biologije, astronomije in drugih predmetov. Tu bi se moralo ustvarjati pri učencih materialistično misljenje in pri teh prilikah bi morali razkrinkavati nazadnjaški značaj vere.«

VERO PREGANJA DRŽAVNA OBLAST, NE ZASEBNIKI

V tem smislu gre potem okrožnica ljudskega komisarijata dalje. Poudariti je treba, da priganja zaspalne učitelje in vzgojitelje k ostrejši brezbožniški propagandi ljudski komisarijat, ki je uradna državna oblast kot pri nas prosvetno ministrstvo.

Ko konča z okrožnico ljudskega komisarijata, uvodnik v »Brezbožniku« nadaljuje:

»Organi javne uprave se morajo odslej pobrigati, kako bodo boljše organizirali protivrsko delo v šolah v šolskem letu 1940-41.«

TOČEN NAČRT ZA PRIHODNJE ŠOLSKE LETO

Tisti, ki se tolažijo s tem, da boljševiski postajajo pobožni, lahko iz tega dobrega spoznajo, da imajo narejen čisto točni načrt za brez-

božniško propagando v šolah — že za prihodnje šolsko leto! V uvodniku namreč sledijo potem nauki, kako naj učitelji bolj inteligentno in bolj uspešno širijo brezboštvo, kako je treba znova pregledati vse šolske knjige, in še vabilo na tečaj za učitelje in uradnike, ki morajo voditi brezbožniško propagando med učenci in med ljudstvom.

NE OLEPSAVAJTE BOLJŠEVIKOV!

Boljševikov, Sovjetije in komunizma ni treba prav nič olepševati. Tisti, ki si pri nas za to lažno propagando prizadevajo, imajo svoje skrite namene. Škoda pa delajo sploh vsi, ki stojijo zavestno ali nezavestno v službi rdeče propagande. S takimi »prijatelji SSSR« je treba brezobzirno pomesti. Mi nje in njihovo olepšavanje sovjetskih razmer odklanjamo!

Kri za svojega bližnjega

Zdravniška skupina Kolumbovih viteзов je organizirala v nekaj mesecih 421 skupin, katerih člani so pripravljali brezplačno odstopiti svojo kri za transfuzijo bolnikom, ki zaradi svoje revščine ne morejo za denar kupiti te usluge. Samo v prvem letu je bilo na ta način rezevem prihranjenih 50.000 dolarjev.

Ob 800-letnici portugalske države

Za slavnosti, ki se bodo vršile v proslavo 800-letnice portugalske države, je papež imenoval svoje odpustništvo, ki mu stoji na čelu portugalski nuncij, naslovni nadškof Pietro Ciriaci. Program svečanosti ob priliki 800-letnice obsega tudi številne verske obrede.

„Jutro“ se zanima za „Zarjo“

»JUTROVO« POROČILO

»Jutro« z dne 13. VII. je prineslo članek z naslovom »Ali smo kristjani«. Z velikim užitkom navaja vsebino polemičnega članka v zadnji številki »Časa«, ki je bil napisan v obrambo »Zarjanov«.

»Zarjo« kot svojo simpatijo imenuje z njenim pravim imenom, kot se spodobi. Ostalo katoliško javnost, ki se s krivimi poti »Zarje« ne sklada, pa zasmehljivo imenuje »Kopitarjevo ulico« in »politično občestvo ostalih«.

Nato prav resno razklada vsebino članka in pobožno zaključuje, da se pisatelj »na koncu svojega grenkega članka obupno sprašuje: Ali smo še kristjani in nam gre resnično za duše?«

ZELO SLABO ZNAMENJE ZA TRETJO SKUPINO

Kako to, da »Jutro« posveča toliko pozornost »Zarji« in pa

vsem tistim, ki »Zarjo« ščitijo, za vse druge katoliške reči pa ima vedno samo prezirljive besede?

Kakor vemo, nas niso še nikdar omenjali drugače kakor, da so nas napadli.

Kadar je pa kdo simpatičen liberalcem in se jim smili, je najboljše, da se vpraša, kaj je naredil narobe. Naši liberalci niso nikdar hvalili ne dr. Kreka ne škofa Jegliča, ampak oba srdito napadali. Oba sta si to štela samo v ponos.

Dobro tudi vemo, da sta »Jutro« in »Slovenski narod« imela velike simpatije za »Dom in svet«, dokler se ni spremenil, za »Besedo« in »Ogenj«. Vse simpatije naših liberalcev so bile zlokobno predznamenje žalostnega konca.

Od »Zarje« bi pričakovali, da te simpatije odkloni; da se pravočasno zave, kaj v njih tiči, in potegne edine prave konsekvence!

Katoliški dnevnik po svetu

Danes ni več nobenega katoliškega naroda, ki se ne bi zavedal, kako važen je katoliški tisk, in sicer zlasti katoliški dnevni tisk. Vsi večji in zavedni katoliški narodi imajo svoje katoliške dnevnikarje, ki so ena njihovih največjih dragocenosti in pridobitev.

FRANCIJA: »LA CROIX«

Katoliške Francije si danes ne moremo več misliti brez dnevnika »La Croix«, ki je pred polomom Francije izhajal dnevno v nakladi nekaj stotisoč. »La Croix« prinaša francoskim katoličanom vsak dan vse najnovejše, za katoliško Cerkev važne dogodke in sodobno življenje osvetljuje s katoliško lučjo. V tem vrši silno važno poslanstvo, ki so ga francoski škofje že pogosto poudarjali.

ITALIJA:

»AVVENIRE D'ITALIA«,
»ITALIA«,
»OSSERVATORE ROMANO«

Italijanski katoličani imajo poleg oficialnega vatikanskega glasila dva katoliška dnevnika, ki sta do zadnjega časa uživala tudi precejšnjo tiskovno svobodo. V Rimu izdajajo »Avvenire d'Italia«, v Milanu pa izhaja dnevnik »Italia«.

O »Osservatore Romano« bi bilo pa odveč poudarjati njegovo izredno tehtnost in važnost. Smernice, ki jih daje »Osservatore«, so v vseh katoliških krogih po svetu izredno upoštewane in brez debate priznane. Sv. stolica je nabavila za »Osservatore Romano« v zadnjem času najmodernejše tiskarske stroje, tako da je tiskarna, v kateri se tiska, tehnično zelo popolna.

NIZOZEMSKA:

»MAASBODE« IN TRIDESET DRUGIH DNEVNIKOV

Prvi na področju katoliškega tiska so med katoličani Nizozemci, ki s ponosom kažejo na svoj najboljši dnevnik »Maasbode«. To je njihov vodilni dnevnik, ki spada po svojem obsegu, opremitvi in informacijah med največje svetovne liste. Poleg tega sijajnega »Maasbode« imajo še trideset drugih katoliških dnevnikov.

Da bolje razumemo, kaj se to pravi, pomislimo še, da je vseh katoliških Nizozemcev samo 2 mi-

liona 800.000, torej samo dva in polkrat toliko, kot je Slovencev v Jugoslaviji!

Tisk nizozemskih katoličanov se zdi kakor pravljica z drugega sveta.

MADŽARI:

DVA VELIKA DNEVNIKA

Življenjsko delo pred kratkim umrlega velikega jezuita p. Banghe sta dva sijajno urejevana dnevnika, ki se tiskata v nakladi vsak po 50.000 izvodov. Ta dnevnika tiska velikansko tiskarsko podjetje, ki je prav tako zasluga p. Banghe.

ŠPANIJA: »ABC«

IN VEČ DRUGIH DNEVNIKOV

Španski katoliški tisk se sedaj po končani državljanski vojni hitro obnavlja. Pred vojno je bil vodilni španski katoliški list »El Debate« v Madridu. »El Debate« si je malo pred vojno nabavil najmodernejši rotacijski stroj v Evropi. Njegova naklada se je v zadnjih mesecih pred revolucijo silno dvignila. Rdeči so spoznali njegovo pomembnost in ga uničili.

Sedaj je vodilni katoliški dnevnik v Španiji »ABC«, ki se veliko čita in je zelo upoštevan. Ostali tisk v novi Španiji je kar po vrsti Cerkvi naklonjen.

Venezuela: „La Religion“

Venezuelski katoliški dnevnik »La Religion« obhaja letos petdesetletnico svojega obstoja. Izhajati je začel v septembru leta 1890 v Caracasu. Začeli so z njim štirje venezuelski duhovniki. Prvi urednik lista in eden izmed ustanoviteljev je postal pozneje škof v Caracasu in tudi na tem mestu veliko delal za napredek venezuelskega katoliškega dnevnika.

SPOSOBNI IN GLOBOKO VERNI UREDNIKI

List je dobro uspeval in dobil polagoma zelo velik ugled. Danes so njegovi uvodniki merodajni za katoliško javno mnenje v Vene-

zueli. List ima pa tudi sijajne urednike, ki so dobri časnikarji, obenem pa neomajni v pravi katoliški smeri in prežeti z velikim apostolskim navdušenjem.

Če ima list take urednike, je lahko razumeti, kar pravi »Osservatore Romano«, da dnevnik »La Religion« nikdar ni delal kompromisa z zmotami. Proti vsem strujam in strankam je bil list vedno zvesta straža pravega katoliškega mišljenja.

Če dobi dnevnik po 50 letih svojega obstoja tako spričevalo, je to nekaj velikega in lepega.

Okrog tega dnevnika in tistih, ki ga urejajo, se zbira najbolj zdravi in najbolj navdušeni del venezuelske mladine, ki se skupaj z njimi bori, dela in moli. Sedanji glavni urednik msgr. Pellin zbira to mladino okrog sebe in jo navdušuje. Njegovi uredniki so izvežbani časnikarji, ki pa so prežeti z velikim apostolskim navdušenjem, pravi »Osservatore Romano«.

»LA RELIGION« IMA
LASTNO RADIJSKO POSTAJO

Za petdesetletnico je dnevnik »La Religion« dobil še svojo lastno, zelo močno radijsko postajo, ki je nastanjena v njegovi zgradbi. Radijska postaja ima ime »La Voz de la Patria« — »Glas domovine«.

Takšna radijska postaja, združena z dnevnikom, ima seveda velikanski pomen. Dnevnik »La Religion« vodi pravkar močno kampanjo za socialne reforme in pri tem bo sedaj radijska postaja nudila ogromno pomoč.

Venezuelski katoličani so lahko po pravici ponosni na svoj dnevnik in radijsko postajo. Po človeško govornost je bodočnost v njihovih rokah.

*

Slovenski katoličani ne smemo odnehati prej, dokler ne dosežemo drugih narodov na področju katoliškega tiska. Če hočemo bodočnost imeti v svojih rokah, bo treba tudi naš tisk preurediti po načelih, ki so jih venezuelski katoličani bistrovidno spoznali.

Te-le preproste besede izražajo božjo voljo: mir, pravica, ljubezen. A žal jih imamo večkrat le na jeziku, v srcu pa je prazno.

Mgr. Julleville,

Najpomembnejši letonski pesnik - katoličan

Letos v marcu je umrl v Rigi najpomembnejši sodobni letonski pesnik Edvarts Virza in sicer kot katoličan.

Edvarts Virza je bil rojen 27. XII. 1883 v Sengallenu na Letonskem. Izobraževal se je deloma v svoji domovini, deloma pa v Moskvi.

ZAČETEK LITERARNEGA UDEJSTVOVANJA

V literaturi si je napravil lastno pot neodvisno od svojih literarnih sodobnikov. Prva njegova pesniška zbirka, ki je izšla leta 1907 pod naslovom »Bikeris« (kelih), edina nosi nekaj sledov ruske dekadentne literature. Od l. 1910 pa pozna samo en cilj: vzbuditi letonskega narodnega duha in ga povečati. Prepričan je, da ima pesnik veliko poslanstvo in pravi o tem: »Pesnik seje seme v zemljo, ne prazne besede, ampak žive ideje.«

Ko je njegov ljubljeni letonski narod l. 1919 dobil svobodo, Edvarts Virza ni nehal opozarjati, da sedaj ni prišel čas počitka, ampak čas poglobljanja in duhovne obnove.

POTOVANJE V JUŽNO EVROPO

Šel je na potovanje v južno Evropo in prišel tu v stara mesta katoliške kulture. Zanj, ki je bil tedaj še protestant, je bilo to veliko doživetje. Tu so nastale njegove prve povesti, ki imajo vsekozi katoliški značaj. Posebno

močan vtis je napravilo nanj Marijino češčenje.

»STRAUMENI«

Ko se je vrnil s potovanja, je bil dalj časa literarni sodelavec pri vodilnem dnevniku v Rigi. L. 1933 je izšlo njegovo najpomembnejše delo, roman iz domačega življenja »Straumeni«, ki mojstrsko opisuje kmečko življenje njegovega rojstnega kraja. V preprostih osebah tega romana pride krščanstvo res do izraza, zlasti pri deklici Mari.

SPREOBRNENJE

Edvarts Virza je bil kot Letonec rojen protestant in je protestant tudi dolga leta ostal. Zadnja leta je dobil katoliškega duhovnika, da ga je poučeval v katoliški veri. Nekaj dni pred smrtjo je temu duhovniku dejal: »Verjem v katoliško Cerkev in se ji priključujem. Mojo dušo žejja po miru, miru pa izven katoliške Cerkve ne najdem.«

Del njegovih spisov je treba vzeti sicer z nekim pridržkom, velja pa po pravici za enega največjih religiozno pesnikov svoje domovine. Nekatero njegovih himen pojejo tudi katoličani v svojih cerkvah.

*

Tako je zopet eden velikih sinov svojega naroda umrl v naročju katoliške Cerkve, ker je njegovo dušo žejalo po miru, miru pa izven katoliške Cerkve ni najti.

ODKOD PAPEŠKA HIMNA

Papeži do leta 1851 niso imeli svoje himne. V poletju tega leta pa je bil papež Pij IX. na inspekcijskem potovanju po Toskani, Emiliji in Romanji. Na tem potovanju je prišel v Bolonjo, kjer so ga z vseh zvonikov pozdravili cerkveni zvonovi. Pri sprejemu pa je poleg papeške garde sodeloval tudi 47. avstrijski pešpolk. Poveljnik tega polka je bil slavni godbeni skladatelj Hallamayer. Ta je zložil v čast visokemu gostu poseben vojaški marš, ki ga je igrala avstrijska vojaška godba skupaj z godbo papeške garde.

Novi marš je vsem zelo ugajal, tako, da so ga igrali po vsej poti, kamor je tisto leto na svojem potovanju papež prišel. Ko je bilo inspekcijsko potovanje za l. 1851 končano in se je papež vračal v Rim, so ga sprejeli z melodijo te koračnice ob vhodu v večno mesto. Tudi Rimljanom se je nova koračnica zelo priljubila in od takrat dalje so jo zelo pogosto igrali. Malo pred božičem l. 1857 pa je bila Hallamayerjeva koračnica z odlokom papeškega državnega tajništva proglašena za uradno papeško himno.

90 let newyorške škofije

Letos proslavljajo katoličani v New Yorku in vsej newyorški škofiji devetdesetletnico ustanovitve te škofije. Danes po devetdesetih letih šteje newyorška nadškofija nad milijon vernikov. V samem New Yorku je 457 katoliških cerkev, od katerih jih več pripada raznim evropskim narodom. Med temi cerkvami je tudi hrvaška cerkev sv. Cirila in Metoda. V nadškofiji sta dve univerzi in veliko karitativnih ustanov. Že v samem New Yorku je okrog petdeset katoliških bolnišnic in od teh so nekatere med prvimi v državi. Večinoma oskrbujejo bolnike, katoličane in drugoverce, popolnoma brezplačno. Tudi tisk je v tej škofiji dobro razvit. Katoličani izdajajo več tednikov, ilustriranih listov in mesečnikov.

SV. STOLICA MED VOJNO

»Osservatore Romano« z dne 19. julija poroča o delovanju Sv. stolice med vojno. Njeno glavno delo je pomoč poljskim beguncem, ki so bodisi v Italiji, bodisi v Portugalu, ali kje drugje. Vatikansko državno tajništvo si prizadeva, da dobi vesti o ujetnikih, beguncih in izgubljenih ter to potem sporoča tistim, ki so te vesti iskali.

PROCESIJA SV. REŠNJEGA TELESA V NEW YORKU

Procesijo sv. Rešnjega Telesa so napravili v New Yorku zvečer do Fordham univerze. V spredu je bilo nad 25.000 mož. Pri univerzi so bili postavljeni trije oltarji, ki so bili okrašeni s papeškimi in državnimi zastavami. Pri teh oltarjih so bili potem običajni blagoslovi.

NOV ŠTUDIJSKI PROGRAM NA WASHINGTONSKI KATOLIŠKI UNIVERZI

Tri cerkvene fakultete na washingtonski univerzi, fakulteta za teologijo, kanonsko pravo in sholastično filozofijo, so dobile novo uredbo. Sedaj tvorijo eno samo skupino, podrejene so študijskemu prefektu in prilagojene papeškim direktivam za katoliške univerze.

ITALIJANSKE UNIVERZE NAGRADILE ROMAN O MISIJONIH

Italijanske univerze so razpisale več literarnih nagrad za izvirne italijanske romane. Prvo nagrado so dobili štirje romani, med katerimi je tudi misijonski roman z naslovom »Dva misijonarja«. Roman je spisal Gaetano Bernardi.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).